

F. R. 69

19

X 2120561

Zf
1716

VERBA LAMENTOSA,

ad

Ultimum Valetē

Sui quondam in Iudicio Appellat: Collegæ

VIRI

Nobilissimi, Magnif: Ampliff: Excellentiff:

DN. FRIDERICI
TÜNZELII,

Hereditario in *Lunzenhausen & Nobla*

Comit: Palat: Cæsar: Sereniff: Elect: Saxon: à Consiliis Appel-
lat: Cameralium Imperii & finalium Territorii Saxon:

Consistorii Ecclesiast: Supremi Assessoris ut
vigilantissimi ita meritissimi ICTI

Summi.

*Quem optimus quisq; merito deplorat: & desiderio ipsius
ardenter flagrat*

In publico conventu

Ipsa die anno post emortuali
prolata

à

QVIRINO Schachern/ D.

in Academ: percelebri Lipsicâ

die 27. Januar.

Anno 1656.

Ex Officina BERGENIANA.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

BIBLIOTHEK
UNIVERSITÄT
LEIPZIG

Optimi Viri deq; Republica benè meriti, etiamsi ipsam Ma-
chusala decrepitam valde senecturem vivendo attingerent, & longis-
simam vitæ suæ metam, serotino ætatis tempore consequerentur. ni-
hilominus tamen, cum ingenti cordolio, illis demum demortuis, quasi
nimis cito & fatorum propemodum injuria atq; invidia usui nostro fuerint cre-
pti, lamentari possemus, imò deberemus. Sed hoc nostro seculo ex omni mor-
taliū numero vix centesimus est, neq; mentiar, si millesimum dixerō, qui ad
ultimum senecturis limen perveniat, & ad usq; plaudite, quod ajunt Comici, vi-
vat: Licet aliàs omnis vita, ut maxime diuturna videatur, si ad æternam illam
contuleris, non tantum sit brevissima, sed etiam plane nulla, & ne *σιγμή* quidem
ἡμέρα, multò minus verò *ἡμέρα μία* vocanda. Et plerunq; illud Poetæ nobis usu
venit, cujus quærela illa est:

Optima prima fere manibus rapiuntur avaris
Implentur numeris deteriora suis.

Verum enim vero, Judicia DEI sunt inscrutabilia, ideoq; infirmâ nostra
ratione in id non adeò curiose inquiramus. Quem admodum a. milites armati,
qui pro Republ. ceciderunt in perpetuum per gloriam vivere intelliguntur, ut
videre est in princip: Inst: de exeusat: tut. ita non minus milites togati, ut no-
minantur in jure nostro Magistratus & Consiliarii Principum, qui perpetuis vigili-
is, arduis pro Republ. cogitationibus, gravissimisq; occupationibus attentis, pa-
triæ sese totos impenderunt, & cum Vespasiano inter standum beatam exhalâ-
runt animam, honorificâ commemoratione, ut vivat post funera virtus illorum,
sunt afficiendi. Et hoc est quod ad futurum diem Sabbathi facturi erimus **VIRO**
Nobiliss: Magnif: Ampliss: Consultiss: atq; Excellentiss: Dn. Fridrico Tünzelio
in Tuntzenhausen & Wohla/ J. U. D. Comitis Palat: Cæsar: Sereniss: Elect: Sa-
xon: à Consiliis Appellat: Consistorii Ecclesiast: causarum Cameralium Imp: &
finalium Territorii Saxon: ut vigilantiss: ita meritisimo) CITO Summo. Quo
ipso die ille humani corporis exuviis depositis, terrenis rebus ultimum vale di-
xit, & in cœlestem curiam avolavit, ubi ævo Sempiterno beatus perfruitur. Et
hoc eam ob rationem agemus, ut ex hujus condolentiæ nostræ speciosâ signifi-
catione vidua mœstissima, agnati & cognati, præprimis a. VIR plurimum Reve-
rendus Magnif: Ampliss: Excellentiss: D. Ægidius Strauch/ SS. Theol. D. Pa-
stor & Superintendens Dresdensis. Socrus pie denati longè eminentiss: im-
mensum suum dolorem quodammodo comprimat, mollioremq; animi partem
aliquantulum coarceat, quoniam ille non æternum mortuus est, sed ex hâc vitâ
miserima ad vitam sempiternam & longè felicissimam & beatissimam transmi-
gravit, eamq; viam ingressus est, quam omnes aliquando calcare necesse habe-
mus. Ad has itaq; Defuncti laudes invitamus Rectorem, Academiae Magnif:
Principem Holsatiæ illustre: Generosiss: D. Ruthenum, cæterosq; Facultatum
omnium Decanos. Prof: Auct: nec non & Doct: Licentiat: & Magistros, unâ
cum nobili & erudita Studioꝝ, rum cohorte, ut in honorem pie defuncti, ad se-
mihorulæ spatium in Auditorio Collegii Perrini haut gravatim comparere ve-
lint hora 9. Quod si fecerint, m. sibi obstrictum & ad officia quæq; paratum
iterum habebunt. P. P. & publicè valvis Collegii major: Princip: affixum
20. Januarii M. DC. LVI.

Dies præsens elapso nunc anni
spacio, emortualis extitit Viro beatae memoriae Nobiliss. Magnifico, Ampliss. Consultissimo, atq. Excellentissimo Dn. Friderico Tünzelio in Tünzenhausen und Mohla Comiti Palatino Caesareo &c. Sereniss. Electori Saxon. à Consiliis Appellationum Consistorij Ecclesiastici, & Causarum Cameralium Imperij & finalium Territorij Saxonici, ut vigilantissimo, ita meritisimo. ICTO Summo. Non itaq. in congruum fore hoc loco reputo, si revocamus in memoriam: Miseram Andromachen in viduo luctu constitutam, nihil aliud expetivisse, nisi ut tota, quantumcumq. erat Oculus fieret; quo perenni lacrymarum fluxu Hectoris sui tumulum irrigare posset; cum haut ad votum absimile prædicti Viri grandis jactura & dispendium nos commoveat. Equidem si luctum atq. cordolium, quod infunere hujus VIRI Dresda persentiscit, & concoquere necesse habet, representare deberem, Tibimantis ut initarer opus esset exemplum, sagacis pictoris illius qui cum artificio excelleret, ingenio tamen magis abundabat, quæ propter cum Iphigenia stantis ad aram jamjam periturae parentem satis luculenta tristitiæ signa exhibentem picturâ ostendere nesciret, velo contextit ejusdem faciem cum reliquos astantes partim ejulantes, partim comas è capitibus evellentem, pinxerat, & sic velo obumbravit, quod penicillo exæquare desperavit. Non a. prorsus silebimus, neq. id salvâ pietate, præprimis à me fieri potest. patris n. instar eum ut & omnes meos Collegas una cum Præsidi in Judicio Appellationum cujus venerandam cantem exosculor, & reliquos æquâ veneratione haut immerito prosequor, absit igitur ut in totum vox obmutescat nostra. Moderatius vero aliquantò indicia meroris nostri, & quatenus concedunt Scripturæ Sacra monumenta, commonstrabimus, luctumq. hunc ingentem fortitudine superabimus, cogitantes, non oportere Divino Numini invidiam fieri: quod immortalitatem suam nobiscum partiri in hâc vitâ noluerit. Cum a. meis oculis Mors insperata hujus VIRI facile eduxerit lacrymas & ubi dolor ibi & manus & ejulationes & verba lamentosa, ideoq. tristi voce vitam obitumq. prædicti VIRI describam, demonstraturus qualem quantumcumq. amiserimus columnam, optandum a. ante omnia mihi restat, ut digna tali VIRO contingat Oratio, cui nunc su-
pre

premiū humanitatis officium mœror & lamentatio nostra exhibet & elargitur. Certè Alexander Magnus cum in Asiam profectus ad ruinas Trojæ pervenisset, Achillis statuam coronans in hæc verba erupisse scribitur: O te felicem Achillem, qui vivus Patroclum amicum, & mortuus laudum tuarum præconem Homerum invenisti! Quamquam a. mea eloquentia multis parafangis distet ab Homeri illius seu fontis seu Oceani potius omnis sapientiæ, virtutis & eloquentiæ, tamen illud animum agrum ex dolore solatur ac reficit, quod in rebus arduis ipse conatus, licet infra meritum, licet impar voluntati laudem mereatur. Quod cum ita sit antequam hoc exequar à Vobis Auditores omnium ordinum honoratissimi, propter exile orationis secuturæ filum officiosè & amanter oro, ut eâ quâ cœpistis benevolentiæ & arrectæ auscultationis aurâ, orationem hanc meam prosequi haut dedignemini.

Præstantes Viri, qui commune bonum sunt, & cum in ecclesiam & Rempubl. tum omnem in vitam magna conferunt beneficia, si diem obeant suum, non desiderari saltem & deplorari condignis laudibus & cobonestamentis affici, verum etiam ipsorum memoria ad omnem usq. posteritatem, quantum in nobis situm, transmitti debent. Neq. verò cause nobis desunt, vel numero plurimæ, vel pondere gravissimæ, cur hoc facere nos sollicitè oporteat, quas omnes ut longo ordine, nunc recenseam mei instituti non est. Et hoc est, quod & nos nunc præstare debemus, prænominato VIRO Magnifico, amplissimo, excellentissimo, atq. consultissimo Dn. Fridérico Tünzelio ICTO. quem ante annum hoc ipsa luce, rebus partim absolvendis, partim gerendis partim animo concipiendis intentum, mors inopina rapuit, ac usura vitæ privavit. Dignus verò dignus erat, cui multos necessitas illa fatalis per annos pepercisset, & fila longissima Lachesis duxisset; & fortasse multa potuissent expediri facilius, quæ jam in medio relinquenda sunt. Id quod exsequentibus haut obscure apparebit.

In hunc orbem, delatus est Tünzelius noster anno 1603. die 30. Augusti dimidia quadrante ante sonitum horæ pomeridianæ primæ. Patria ipsius fuit emporium hocce Germaniæ famigeratissimum Lipsia videlicet, ubi non minus Musis ac Appolloni quàm Mercurio vacatur. Quam multum autem situm sit in cuiusq. patriâ cum ad temperamenta corporum tum ad ingeniorum felicitatem, & virtutum indolem, norunt omnes qui Physicorum Theoremata primis saltem labris degustarunt. Præclarè Cicero, acutiora sunt ingania & ad intelligendum aptiora eorum, qui terras incolunt eas in quibus aer sit purus & tenuis, quàm illorum, qui utuntur cœlo crasso & concreto. Nec de nihilo est illud Plutarchi qui in libello de exilio meliorem inquit, Athenis esse lunam quàm Corinthi, unde fit, ut hæc in parte multum intersit, an, quod ait Horatius, quis

quis sit: Cholchus an: Assyrius, Thebis nutritus an Argus. Hæc cum ita sese habeant; his omnibus qui Patriam & aëris clementia & legibus honestis bene temperatam sortiuntur, & in his Tünzelio nostro jure meritoque gratulamur. Supervacaneum foret, si recensendo delassaremur quam hæc nostrâ & patrum nostrorum ætate magnorum, literatissimorum virorum; & omni de rep. bene meritorum feracissimum fuerit hocce emporium, ex quo tanquam olim ex equo Trojano prodierunt qui in toto choro atque foro utilissimam novarunt operam.

Hæc obiter de patriâ, jam ad Parentes Tünzelij nostri deveniendum, de iis autem si quis Deum Patrem & Ecclesiam matrem hæc beat præcipuam atque maximam laudem esse ducimus: Verum enimvero cum ejusmodi parentes longè latèque pateant, & omnem per orbem spargantur, opus est nobis ut propiores quæramus, prioribus tamen illis simul positis & minime omnium submotis. Patrem itaque habuit Nobiliss. Plurimum Magnificum Ampliss. Excellentiss. & Consultiss. Dn. Gabrielem Tünzelium, ICTUM, Comitem Palatinum Cæsareum itidem Lipsiensem Virum Optimum, Virum undique celebrem qui & fuit Electori Saxonie à Consiliis Secretioribus per multos annos. Matrem v. Catharinam, Plurimum Reverendi, Amplissimi atque Excellentiss. Dn. Zacharie Schilters / S. S. Theol. Doct. atque Prof. Publ. in Academia Lipsiensi Filiam foeminam honestissimam, quæ non tantum rem domesticam operâ multiplici juvit, sed etiam lenimenti & solatij loco marito suo extitit. Hi parentes pietissimi curam supremam ante omnia gesserunt, ut hic ipsorum in lucem modo editus filius S. S. Baptismate lotus, sub vexillo Christi miles strenuus evaderet, ubi Frederici nomine insignitus est, dehinc simul laboraverunt nullum lapidem non moventes ne vitam solummodo & simplex vitam verum etiam vitam & bene vivendi rationem ab ipsis acciperet, quæ propter in eorum quasi gremio cum in cunis adhuc propè vagiret sensim ad omnem pietatem & virtutem enutritus fuit & institutus, posteaquam vero reddere jam voces sciret puer, & pede certo signaret humum fidelissimorum præceptorum semper adjunctus fuit institutione. Quem in finem, cum annum vix nonum transgressus esset Hallam missus est, ubi in celeberrimo gymnasio ibidem bonarum literarum fundamenta minimè penitenda jecit, quibus reliqua omnia facile superstrui potuerunt: Hoc enim nisi fiat, oleum simul ac operam perire discentibus, & iis qui nondum enatis pennis ad superiora evolare conantur cum Icaro præcipites delabi, & in mari ruditatis, stultitiæ & ignorantia fera & penitentia demergi necessum est.

Anno 1614. Hallâ Dresdam in Urbem istam Misnie præcipuam ubi Sereniss. Elector Saxonie sedem suam fixam positam habet, vocatus est, ubi sex annos continuos à præceptoribus domesticis privatâ informatione sedulo imbutus est, deinde post temporis hujus præterlapsum,

B

cum

cum festam celebraretur Paschatos anni 1620 in Academiam Lipsien-
sem cum tutore quopiam ablegatus est. scepra tunc temporis ibi gerebat
Academica Dn. D. Leonhard Agricola, à quo in albū studiosorū receptus
est, in hāc ergo Academiā commoratus est quatuor annos, usq; ad festas
dies Paschatis Christi anni 1624. brevi modo temporis spacio excepto, quo à
Nov. anni 1622. usq; ad Apr. anni 1623. cum carissimo suo parente, munus
tunc temporis legationis Sereniss. Elect. Sax. fungente Ratisbonæ diei
collegiali interfuit; cum a. optime sibi cognitū atq; perspectū haberet quam
obrem ad Academiam Eruditionis officinam, à parentibus suis missus
esset, per omnes idcirco liberalium disciplinarum hortulos transiit, sed eā
potissimū sibi decerpenda, & in suum quasi quasillum colligenda puta-
vit, quæ ad juris prudentiæ studium præursionem adhibere, & ad usum
adminiculo sibi fore prospiciebat: Tantū a progressus est, ut ex Physicis
de visu disputationem publicam haberet, Præsidente Dn. M. Anania
Webero, nunc Theolog. Doctore nominatiss. &c. apud Uratislavienses
Pastore Inspectore generali Vigilantissimo, Præceptore itidem meo nullo
non temporis momento devenerando & paulò post ex juridicis sub Dn.
Wilhelmo Smuccio J. C. T. O. celeberrimo, & Pandect. Professore
Pub. de Actionibus responderet. Quæ de re Lipsiā abiturians ab in-
clytā, Facultate Juridicā totius peractæ vitæ testimonio publico, mini-
me omnium nocuo, sed maxime proficuo cobonestatus est. Intellige-
bat eo tempore parens filium suum maturo atq; abundanti judicio prædi-
tum esse, ideoq; removebat ipsum ab Inspectoris tutorisq; curā, cujus nunc
triennij spacio optimè usus fuerat. Deinde cum eidem parenti com-
modum atq; utile videretur futurum, mandavit ut anno 1624. tempore
itidem paschali Jenensem Academiam inviseret, qui locus non tantum
ad omnia studiorum genera, pietatis, virtutis sapientiæ & eloquentiæ
factus & fictus esse videbatur, sed & propter aërem frigidulum, undas
salubres, montes excelsos, valles profundas, Sylvas nemorosas Salam pi-
scosum, letissimas segetes, pascua & viridaria amœnissima, colles vitibus
confitos, armamentorum & gregum copiam, volucrum & ferinæ ab-
undantiam, cum quibuslibet civitatibus conferendus imò etiam ante-
ferendus est. Ibi in studiosorum numerum receptus est à Dn. D. Va-
lentino Rimerio Prof. Pandect. P. qui Magnifici Rectoris ito tempore mu-
nus obibat. Isthic sedulam in studiis suis navavit operam, illumq; sibi
diem periisse putavit quo non sentiret se quicquam discendo profecisse;
Posteaquam autem animum suum studio Juris semel applicasset, deinceps
huic artium Regina se totum mancipavit, neq; saltem privatos intra pa-
rietes suā se continuit diligentia, verum etiam in lucem prodibat, & tue-
ri quæ vera, & refellere quæ falsa videbantur audebat.

Quinquennio autem in Academiis nostratibus consumto, com-
placuit dulcissimo ejus parenti ut in exoticas & à nobis longè remotas
Academias peregrè abiret, ut ibidem linguarum omnisq; Philosophiæ cur-
sum

sum absolvendo optatissimam studiorum suorum consequeretur metam.
Consulto itaq; hic ante omnia opus fuit consilio, an nimirum satius foret
expatriâ meare, & exteros nationes lustrare, an desiderare domi, has omit-
tere discursationes, easq; inutiles esse putare, & dicere cum Horatio:

Coelum non animum mutant, qui trans mare currunt.

Sentire cum Æschine de viatoribus, ἢ τὸν τόπον ἀλλὰ τὸν τόπον μετιδέσθαι,
non mores sed locum saltem mutarunt. Seu agere in eum modum ve-
luti quondam Spartani, qui civibus suis omni peregrinatione interdice-
bant, ne mores peregrinos secum ferrent & paternos turpiter inficerent.
Quod à nostratibus sæpè numero fieri constat, qui sese beatos fore arbi-
trantur, si paucula quaedam verba exotica, novum capillitium, barbu-
las insolitas, recentem vestitum, & Patria contemptum extremum secum
apponent.

Hæc quidem cum verissima sint de inconsultò & temerè vagari
solitis, ita de iis, qui caute & bene rem gerunt, omnia falsa, præsertim si
certos sibi fines, & media licita ac tempestriva suorum itinerû constituant.
Hæc cum prudentissimus atq; oculatissimus parens apud animum suum
æquâ lance satis superq; ponderasset, rationesq; maximè prægnantes re-
periret, ablegavit filium hunc suum morigerum Argentoratum anno
1625. cum dulci ac latâ devotione agerentur dies Festi Paschales, quo
cum die 1. Junii salvus incolumisq; pervenisset, die 7 mensis ejusdem à
Magnifico Dn Rectore Dn. Isaaco Fröreisenio S. S. Theol. D. & Prof.
P. inter reliquos Musarum filios adoptatus est: Ibidem sibi curæ cordiq;
esse Jurisprudentiam, tam publicè, quam privatim satis superq; compro-
bavit. Die n. 3. Junij anno 1626. publicè cathedram conscendebat &
sub presidio Dn. D. Clutenij Prof. Pondect. P. de jure belli disputationem
habebat, nec longo post temporis intervallo aliam de Appellationibus
disceptationem sub tutamine Dn. D. Georgij Locammeri Pandeet. Prof.
P. die nimirum 21. April. anni 1627. publicè itidem proponens reliquos ad
opponendum scrupulos suos allecavit. Nec quidem satis erat edidisse
tot & tam præclara eruditionis specimina, multum insuper etiam tempo-
ris tribuebat linguarum exoticarum cognitioni, omnes ingenij vires ten-
tabat ut linguam Hebraicam, Italicam, Gallicam, Hispanicam atq; An-
glicam venutissimo sermonis lepore pronunciare posset, prætereà ea quoq;
exercitia discebat, quibus nobilior animus, saltu, pugillatu & equitatu ad
militarem fortitudinem præparatur. Sanè Philosophorum prudentis-
simus Plato, mercede in republicâ conduci jubet, qui viros simul ac mu-
lieres doceant modò exilitionibus, modò deprestonibus, modò inclinatio-
nibus incursum hostium imitari artificiosèq; declinare. Ab ineunte quoq;
ætate Musicam tam vocalem quam instrumentalem adamavit, & quan-
tùm sibi utile foret perdidicit, ut inter studiorum nauseam quandòq; oble-
tamenta & recreationem quærere posset. Cum a. semel iter suum
ingressus esset postea non minus quam cœlum à motu suo quiescere potuit,
longum

longum ergo iter meditatū est non tamen sine consensu sed cum consensu
& consilio parentum per Lotbariam Parisios commigravit, ibidem com-
moratus est usq; ad sextum mensem, atq; percunctatus est modum guber-
nandi rempubl. exercuitq; ingenium suum in cognitione linguarum, &
conspexit ea quae videbantur visu digna ac utilia. Deinde sub prin-
cipium Januarii anno 1628. per Lugdunum Genevam profectus est, man-
sitq; ibidem spacio 4. mensium, rursusq; se postea Lugdunum recepit. Ab-
hinc principio Maji per Savoiam Piemontium versus Italiam Chambrij
Susam Turinum Mediolanum, Paviam, Genuam, Lucam, Pisam, Flo-
rentiam, Sienam iter suum fecit, perstititq; eo loco usq; ad principium Se-
ptembris, & linguarum exercitio mathematicum adjunxit. Inde hinc
cum Duce Job. ab Holstein digressus Romam petiit, quae olim caput totius
mundi appellata fuit ibi praeter alia innumera de quibus Ilias bonorum ac
malorum scribi poterat tueri licuit, è Româ cum migravit, Neapolin de-
venit, quae quondam vocabatur Parthenope, quae superbit arce triplici,
ibi cum per paucilli temporis spacium observatu digna notasset Romam
reversus est. Hinc Sienam, Florentiam, ulterius Bononiam, & super
montana Apennini Ferrariam, Paduam & Venitias continuâ aëris
mutatione iter suum fecit, partimq; interea Paduae partim Venetiis au-
ram vitalem captavit, donec sub fine Febr. 1629. cum Generoso Dn. Dn.
Ferdinando Geitz coblero Trevisum Tergestum, Tridentum & Super
Montana Tyrolis Oenipontium versus Ratisbonam profectus est, deinde
9. Aprilis trans Ulmam, Reutlingam, Tybingam, Rotoburgium & Syl-
vana Knibes Argentoratum descendit, ingentem illam speculam & pyra-
midem, cui vix Aegyptus similem habet, visurus, urâ cum motu solis, &
lunae incremento simul, & decremento, tum & dierum & noctium perpe-
tuas vices, urbis armamentaria & muros, vallum & fossas, & si quae
aliâ spectanda nobis haec civitas exhibet, quam ferè Argentinam, seu
auream potius dixerimus.

Quemadmodum a. Jupiter ut Poetae fabulantur, non minus Cretâ
suâ, ubi nutritus fuerat, quam Caelo ipso delectabatur: Ulysses in Itha-
câ suâ frugaliter agere malebat, quam apud Circeam & Calypso laute vi-
vere, Sic Tünzelius longum deniq; valere jussis exterorum regnis atq;
urbibus quarum mores, leges & consuetudines jam satis explorasset, ita ut
non vulgarem illarum scientiam, & ex illa scientia prudentiam collegis-
set in patriam regionem Misnicam & urbem Dresdam regressus est. Deus
bone! quae tunc letitia, quod gaudium, quae gratulatio? tota familia
confluebat cernendi causâ Eridericum Tünzelium ex longinquo oris re-
deuntem, nemo erat qui non primus sermonem institueret cum ipso, &
de hac peregrinatione suâ confabulari cupidè desideraret. Nec tamen
hic quievit, aut colophonem peregrinationi suae imposuit, sed non longe
post reditum suum die 24. Sept. 1629. cum illis quibus legationis officium
demandatum erat ab Electore Saxoniae commigravit in Holstein, quo
reversus;

reversus die 28. Aprilis anni 1630. cum carissimo suo parente qui & munus legati obibat Viennam salutavit, ubi oculis emissitque attentamque mente probe notavit egregia facinora parentis sui, & de omnibus iis quae obscura & dubia videbantur, illum consuluit unde non poterat non Sapientia ingentem thesaurum sibi cumulare.

Peracta autem, ut recensui, tam longinquam, tam periculosam peregrinatione, consilio summorum virorum Tünzelius noster summum honoris gradum in juris prudentia, VVitteberge à Facult. Jurid. modeste petuit, facillimè obtinuit & gloriose suscepit, cum annum vigesimum octavum vix attigisset, nec expetiit alios quam quos jam dudum meritus esset honores, examen idcirco rigidum seu rigorosum, (quod ita vocari moris est,) ipsi fuit experiendum, nec tamen ipsius virtus frangi potuit aut convinci, sed in modum palmae contra qualibet assurgens onera injectos moles alacriter dejecit: die itaque 16. Aprilis anni 1630. Licentiam Doctoralem, & ipsam denique dignitatem Doctoralem sollemnissime sibi 17. Aug. 1630. acquisivit. Hinc nec ipse Imperator Ferdinandus virtutem ejus indonatum esse passus est; Sed S. Palatii ipsum Comitem effecit atque pronunciavit, ut Jure quam optimo Poetas diceret ac crearet: tabelliones publicos renunciaret, veniam aetatis daret, Largiretur insignia, clypeos & galeas merentibus: quemlibet natalibus suis restitueret, ne aliena culpa poenas homines innoxii luere cogerentur. Denique omnium ordinum Doctores pronunciaret quo tamen jure semper usus est nunquam vera abusus.

Ab eo tempore causis agendis in curia rem gratam atque acceptam praestitit viris maximis ex nobili ac ignobili stemmate oriundis, suamque moderatione testatum fecit, se ex illorum jureconsultorum esse numero, qui malunt lites antevertere, quam proritare, interrumpere quam prorogare, mature absolvere quam ad inopiam clientes redigere: seu qui (ut loquitur Cicero,) omnia semper ad facilitatem & aequitatem referunt, neque constituere litium actiones malunt, quam controversias tollere. Nec sine suo commodo atque emolumento causas in foro egit, norat enim usum Magistrum optimum esse, & ferè solum artifices facere, inque nullo disciplinarum genere quid praecleari effici posse, nisi ipsi quoque operi manus admoliamur. Innotuit praeterea hac ratione, apud viros praeclearissimos quosque apud nobiles, aequè Barones ac Conites, donec eum die 13. Nov. anni 1629. Illustrissimus ac Celsissimus Princeps ac Dn. Dn. Job Georgius Dux Saxoniae, Juliae, Cliviae & Montium, Landgravius Thuringiae, Marchio Misniae, comes de Marca & Ravensburg, Dn. in Ravensstein, &c. Dn. parenti ipsius adjunxerit in negotiis Camerae Imperial. & causis finalibus Domus Saxon. qua in parte dum suam solertiam & legum scientiam & circa iustiones fidem ex multis rerum argumentis demonstraret 7. Maji 1634. ad Synedrium supremum Consistoriale & Anno 1637. ad iudicium Appellationibus ut Consiliarius ascitus.

C

Anno

Anno 1632. ad matrimonium, quod honorabile est in omnibus, animum adiecit, delegitq; sibi Mariam Magdalenam Viri Plurimum Reverendi Ampliff. atq; Excellent. Dn. D. Strauchij, Consist. Elect. Sup: Assess. & Consil. Eccles. Pastoris & Superint. Dresdensis filiam, quæ supplex ad aram ipsi adducitur, & ardentissimas inter preces uxor de manu in manum traditur, ut vita comes sit ac consors futura, quò ipsum multâ prole parentem faciat, quod quidem & præstitit ea abunde, sedecim n. liberos felici partu edidit, nimirum undecim filios & quinq; natas, à quibus tres filios cum duabus natabus voracitas mortis in ipsis pueritia annis absorbuuit, seu ut cum poëta loquar:

Abstulit atra dies & funere merfit acerbo.

Reliqui undecim autem vitalem auram adhuc trabunt & sunt octo filij, & tres nate, qui omnes adhuc minorenes curatoribus tutoribusq; opus habent, excepto unico filio Dn. Gabriele, qui ut parentum ac Avorum vestigiis insistat quatuor fermè annos VVittenbergæ inter Musarum castra stipendia fecit.

Pietatem quam exercuit Dn. D. Tünzelius noster fictam & simulatam fuisse nemo bonorum unquam vel suspicari potuit. Quamvis quidem aliàs multis simulationum involucris tegatur, & quasi velis quibusdam contegatur, uniuscujusq; natura: frons, oculi, vultusq; persape mentiantur: Longe aliter cum ipso comparatum erat, quoad n. vixit homo fuit pietatis veræ ac seriæ amantissimus, cujus partes scientia rerum sacrarum, & bona conscientia. Pietatem cum lacte materno imbiberat ab ineuntibus annis didicerat, in utraq; fortunâ exercuerat. In legendis Sacris literis & Theologorum scriptis erat indefessus & diem Sibi perire putabat, quò de non aliquid temporis ad studium pietatis decidisset In audiendis concionibus Sacris attentissimus erat, in precibus ad Deum fundendis assiduus, in provehendo ministerio sollicitus, in sublevandâ pauperum scholasticorum inopiâ liberalissimus, ab hac VIRI pietate & reliquas virtutes defluxisse, & perpetuum tenorem fortunæ melioris, cujus prospero statu ad finem usq; vitæ semper usus est, minime omnium dubito. Non efferebatur ille animo cristas non erigebat nec alios inferioris sortis homines alto supercilio despiciebat, pius n. erat, meminerat se aliunde omnia quæ possideret, accepisse: à fastu ac pomposa ostentatione prorsum abhorrebat, quia se ipsum noverat, quia vir erat optimus, quia vir erat doctissimus. Spicæ verò plenæ terram versus inflectuntur, sed inanes eriguntur sursum, canes timidi latrant vehementius, & altissima quæq; flumina minimo sono labuntur. In turpissimis esse ducebat fidem fallere pacta rescindere, fœdera eludere, rumpere, solvere, violare. Maxime probabat vetus illud inter bonos bene agere oportet, pessimèq; oderat viros illos duplices & versipelles, suog; exemplo docebat non omnem ad superos fidem avolasse. Et ut maxime plurimi sint, qui cum Lysandro, pueros talis, sed viros juramentis fallendos existimant, tamen ille
fidem

fidem homines decere, eamq; iisdem causam bonorum omnium esse intelli-
gebat, & nihil illos homines esse quibus cum in tenebris micare digitis ta-
tò non liceret: Quamobrem illos instar portas inferorum vitabat atq;
fugiebat:

Quicumq; fronte polii

Astutam vapidò servant sub pectore vulpem,
Conversabatur graviter cum majoribus, familiariter cum aequalibus,
humanissimè cum inferioris subsellii hominibus, ut idem semper idem in
omnes, servato tamen decoro fuisse videretur. Nullus labor tam durus
erat, nulla tam molesta difficultas, nulla tam gravis occupatio quam di-
ligentià sustinere, tolerantia superare, perseverantia ad exitum deducere
non posset. Vivere non ille putabat esse vel bibere, vel gliris in morem
stertere, sed opus facere & laborare, patriaq; sese totum impendere, &
cum Vespasiano inter standum animam exhalare.

Avaritiam canè & angue pejus oderat, noverat n. ex S. literis
illam esse radicem omnium malorum. Etenim cui nihil satis est eidem
nihil turpe inquit Timotheus apud Aelianum, & velut terra quæ auri &
argenti venas habet, in cæteris ferè sterile scit: Ita qui auro semper avidè
inhiant, nullam bonæ rei frugem producere solent; Fortunam adver-
sam, ventosq; sinistrè spirantes, procellas turbinesq; infortunij non adeo
magnificat, sed patienter toleravit precibusq; ad Deum fufis superavit,
verum ut

uno complectar singula verbo

In omnibus factis atq; operibus quibus unquam occupatus fuit verissi-
mam Christianismi sui commonstravit ideam. Preprimis autem
sententiam illam vulgarem atq; tritam veterum redarguit atq; refutavit,
ubi dicitur: ἠρώων πηματα τέκνα Heroum filij noxæ, siquidem ille virtutem
suam avorum & parentum non saltem æquavit, verum etiam non mul-
tum abest quin nominis virtutis atq; fame suæ celebritatem adauxerit.

Restat adhuc ut de morbo ipsius in medium quippam afferam ob
quem primò lectulum premere coactus est, qui ita se habet, hora secunda
temporis nocturni ante diem 20. Januarij tanquam febricitans paroxif-
mum leviter expertus est, quem calor inconsuetus subsequutus est, qui in-
gentem lassitudinem membrorumq; debilitatem coperavit, ita ut morbus
de die in diem incrementa acquireret, quam obrem Medici, ut fieri solet,
de hujus morbi qualitate non saltem disceptarunt, verum etiam nulli per-
percerunt labori, medicamentaq; saluberrima adbibuere, quæ tamen vi-
res suas non exeruere. Quæ propter agrotus noster animo suo nil ni-
si pias mortis meditationes concepit, intellexitq; appetere jam tempus istud
quo ex hac sibi vitâ sit exeundum, quod & factum est die 27 Januarij
anno 1655. quadrante primâ horæ secundæ, ubi inter lamentationes, suspi-
ria, lacrymas & preces agnatorum, piè placidèq; obdormivit. beatam
animam exhalavit, & vitam cum morte, seu potius mortem cum vitâ
commutavit, postquam quingvagina ac unicum annum, menses qua-
tuor, septimanas tres, cum senis diebus inter vivos in hac miseriarum calle

JK 2/1716

Et valle transegisset. *Attu Uxor pietissima.* Quis tibi tunc animo cernenti talia sensus, quosve dabas gemitus? Cum incomparabilis mariti tui anima, quamquam plena solatii Et certissima spe vite melioris inter amplexus tuos è corporis domicilio evolaret? quid ad hac pusillorum cœtus orphanorum? nonne uberrimâ lacrymarum profusione madefaciebant genas? sed sistite lacrymulas Et mater Et filij, Et scitote Jehova digitis in tabulas divinae providentiæ consignatum esse; quousq; in vita hoc stadio sit decurrendum, Et quando cedendum isto corporis domicilio; quod commodatum nobis minime donatum est. Vivit adhuc Et eternum vivit quoad animam carissimus parens vester ante Deum cum omnibus angelis Et hominibus beatis, jam omnium quæ vitam hanc mortalem premunt, exors malorum, ejusmodi bonorum in illo cœlesti politestate particeps factus est quæ nec oculus vidit nec auris audivit nec cor hominis unquam capere potuit, subinde cum Ecclesiâ triumphante canens illud *ἁγιος ἁγιος ἁγιος Dominus Deus Zebaoth.* Quoad corpus vero quiescit Et diem illum restitutionis omnium dormitabundus præstolat; ur, quo si cœlestis tuba signum receptui dederit Et profectioem ad gaudia sempiterna indixerit, suis è latebris Et ipse prodibit Et cum Christo Salvatore suo ad superna ista meabit, ubi tanquam stella firmamenti in secula sempiterna coruscabit. Dixi, sed breviter Et crassâ pinguiq; (quod ajunt) Minervâ, quæ ad præsens institutum facere visa sunt, nimirum non solum eheu! Viduam amisisse maritum uti suavissimum ita dilectissimū, Orphanos parentem dulcissimum Et oculatissimum, familiam consolatorem Et protectorem exosculandum Socerum Et Socrum generum amantissimum, Consistorium Ecclesiasticum Assessorem expeditissimum, causas Et negotia Imperialia Terminalia Patronum magnum, adeoq; Serenissimum Electorem Officiale desideratissimum. **DEUS** misericors Consoletur viduam mestissimam, Orphanorumq; parentem se exhibeat, eosq; protegat ac tueatur, ut in omni pietate crescant atq; adolescant. Erigat familiam, publicisq; officiis de tali **VIRO** rursus prospiciat, atq; aliam columnam substituat, præcipitemq; ruinam avertat! Faxit Deus faxit amen! Nunc autem vobis Auditores gratias sempiternas ago, quod *οὐκ ἔπαυσας* *ἕνεκα* tantâ cum attentione aures mihi præbere vacivas voluistis, **DEUM** a. supplex oro atq; veneror, ut nos omnes olim cum pie defuncto nostro Tünzelio cives esse velit regni atq; cœlestis politia, in qua lux erit sine defectu, gaudium sine genitu, desiderium sine pœna, amor sine tristitiâ, satietas sine fastidio, sospitas sine vitio, vita sine morte, salus sine languore. Ibi invocabimus Et videbimus **DEUM**, videbimus amabimus Et laudabimus **DEUM**, qui delectabilis est ad intuitum, suavis ad habendum dulcis ad perfruedum.

F I N I S.

F.R. 69

19

X 2120561

Zf
1716

VERBA LAM

ad
Ultimum V
Sui quondam in Judicio A
VIRI

Nobilissimi, Magnif: A

DN. FRII

TÜNZE

Hereditario in *Tünzen*

Comit: Palat: Cæsar: Sereniss: Elec
lat: Cameralium Imperii & fina
Consistorii Ecclesiast: Sup
vigilantissimi ita me
Summi.

*Quem optimus quisq; merito dep
ar denter flag*

In publico conv
Ipso die anno post e
prolata

QVIRINO Ed
in Academ: percele
dic 27. Janu
Anno 1656

Ex Officina BERG

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

BIBLIOTHEK
UNIVERSITÄT
MAGDEBURG

